

مکرم و عابدین

ادبی و سیاسی رسالهٔ اسبوعیه در

۳۱ نجی سنه

۵ صفر ۱۳۳۰

پنجشنبه

جزء عدد : ۱۳۱

قهوه خانه لر

[مابعد و ختام]

بوافکاره معترض اولانلرک خلاصهٔ جوابی ایسه زرده کی افادات ایمش :
« انسانک انقراضی ایستمه سبب نوع بشری مشاق حیاتدن قورتارمق
ایسه بوذهابده بولنانلر اولا کندینی اعدام ایتملیدر . بونلر قتل نفسه قالدشمیور .
بوندن آکلاشیلان عندلرند حیات مماته مرجحدر . کندیسنده اجرا ایدمه مدیکی
بر فعلک اخلاف حقنده وقوعنه واسطه اولمقده بر آدم نصل حقی اوله بیلور ؟
دیرلرسه که حیاتی ترجیحه سبب آلیشقلقدردر . اخلاف ایسه هنوز حیاته آلیشمد-
یغیچون دنیا به کلرینه مانع اولمق اتلاف نفسه قیاس اولنه ماز . شویله جواب
ویریرزکه : آلیشقلق انسانی محافظهٔ حیاته سوق ایتمدیکه گبی ، بقای نوعه دخی
سوق ایدر . نفسه عائد اولان برایشده معتادی التزام ایله ، غیره متعلق اولان
یرلرده ترک ایتمک نصل مقتضای حکمت دینیله بیلور ؟

« انسانك مخلوقات سائر مه مضر تی بحمه كلجه ؛ بونك برطاقی اختیاری اولدیغندن ، وقوعی ایستیمان آنك دفعنه چالشملیدر . برطاقی ایسه اضطرار تحتیده بولمسنه نظراً سببی اولان انسانى هیچ برحاله مسئول براقماز . نتیجه - كلام ؛ نوع بشر . برصانع حكیمك اثری اولدیغنی قنئی حاله باقلسه اثبات ایدر . بو حاله البته عالم حیاته عبث كلامشدر . مادامكه انسانك وجودی عبث اولمه ، فنانسی تصور بالضروره عبث اولور . »

ایشته بو اوزون قهوه خانه ، بالخاصه رمضان کجهلری زمانك ظرفا و شعرای ارباب شبانبی جمع ایدن یكانه انجمن الفت ایدی ، كه بالاده کی مقاله اوراده جریان ایدن انواع مباحثدن برغونه در .

ایام سائر مه ایسه گوندوزلری اصحاب حیثی جلب ایده بیله جك اسبابی جامع اولدیغندن ، احادنا سدن کیمسه کیرمزدی . اقلا بر فنجان قهوه دن ۴۰ یازه آلینوردی . بو ایسه ضروری ایدی . چونكه يك چوق اولمیان مداوملری ساعتلرجه اوتوریر ؛ اوراق حوادث مطالعه سیله وقت کچیریر ایدیلر .

مؤخر آطونه ، و بوسنه و فرات و انوار شرقیه و سوریه غزنه لری بو قرائخانه یی مرکز توزیع ایدن کلدن ولایات حوادثه تشنه اولانلر دخی بورایه طویلانیردی . کیدرك طشره لرده بولنانلره استانبول غزنه لری و مطبوعات جیده سپارش وارسانه و ساطت ایلسیله قرائخانه جدأ مهم برشکل آلمش و عبدالحیدك مبدأ استبدادینه قدر دوام ایلشدر . §

قره قولاق خانى :

اوچیلر باشندن قرق اللى خطوه ایلروده کائن اولان بو خانك حولیسند . برقازینو واردی كه رمضانلری هر کجه و ایام سائر مه جمعه و بازار کجهلری استانبولك الك مشهور سازنده لرندن عبارت بر ساز بطاقی بولنیدرردی . از جمله بو طاقك (شف دو رگستری - سازنده باشی) اولان مشهور کانی کور سبوحك کندینه خاص بر طرز حالت افزا ایله نغمه ساز اولیشی بو قهوه خانه بدایع موسیقیه مقتونلرینی جلب ایلور ایدی .

قازینونك صاحبی اولان حیواناکی ، اکثری کباردن اولان مشتریلرینك نخوتی تطیب ایدمك حلاله اعتنا ایدر بر صاحب درایت ایدی . کندیسى کفالونیه لی و باشی سابقه لی بر آدم اولدییی حلاله مشتریلری عموماً مسلمان و اکثریت اوزره ارباب فضل و عرفان ایدی . رمضان کجه لری افطاری متعاقب يك جوق ذوات اورایه کیدر . و تراویحدن صگرم باشلایان سازه قدر بر قاج فحجان قهوه ایله کیفی یتشدیرردی .

بوکی مراقلی و اهل کیف اولان ذوات ایچون احضار ایتدیکی قهوه حقیقه يك لطیف ایدی . مدور بر بیاض تپسی دروننده ظرفی بر فحجان ، بر اوافق شیشه چچک صوبی برده آلتون کبی پارلاق جزومه یشمش قهوه کتوریلور ، بر سهپا اوزرینه بر اقلوردی .

بو قهوه ایله سحور و قته قدر قازینوده اوتورمق و ساز دیکلمك حق ، فقط ایکی فروش مقابلنده ایدی . آندن صگرم ایچبله جک قهوه و شروب و لیمونا طه نك بهر فحجان و قدحی ایچون بر فروش آلیردی . بوجهتله قره قولاق خانه واسطه ناس بیلله دوام ایدم مزدی . فقط سطحی ، بر مثلث قائم الزاویه تشکیل ایدن بو قازینو ایچمه متسع اولدیغندن ، کجه لری ایکی یوز کشیدن زیاده مشتری بولنوردی . بعض کجه اوتوره جق بر بیلله بولتمازدی .

§

بن سمدالله پاشا مرحوم ایله هر سکی عارف حکمت بك مرحومی کلاک دلاتیله بوراده طانیدم . ینه بوراده ایدی که مدحت پاشا دلاتیله طونه تحریرات مدیر لکندن حلب مکتوبچیلغنه ترفیعاً مأمور اولان و :

« قالوب نفی مجز کردن اورنك سخن محلول
هنر مندان دهر اولمشدی هر بر عصرده طالب
اینبجه شمعی دعوی طبع اول جاہ معلابی
دیدى : حکام دیوان قضا ، الحکم للغالب »

قطعه ضراسنك قائلی بولان لسقوفچی لی اسماعیل پاشا زاده غالب بك مرحومی
طائیش و حال و طورینه و وجاهت سیماسیله طلاق خارق العاده سنه و خصوصاً
هرسکلی گبی، کمال و کاظم بکلرکی اطوارلا ابالیانه و کفتاربی با کانه لريله مشهور اولان
نلرک، آنک حضورنده شق شغه ایتمکمزین مہوتانه آتی دیکله دکلرینه حیرتده قالمشدم.
پوس بیقلی، قرال و کور صقاللی، حدقلری شدت نظر انفاذ ایدن
چشماننده کی علویت مہیہ ایلہ برابر غایت ملتفت اولان بوذات، بعضاً اوضاعیله اویله
برحالت شکیمه اظهار ایدیوردی، که انسان او عظمتک قارشیسینده بیاغی لرزه دار
هراس اولیوردی. پیش نظرده کویا، که نفی جانلانمشده سهام قضااسندن بریت
اویورمش گبی برحالت حشیت تجلی ایدیوردی.
غالب بکک وجهاً مدحت پاشا مرحومه غریب برشباہتی واردی.

§

ایشته بروقتلر استانبولک ارباب حیثیت و عرفانه اجتماع کاه اولان بواوچ
قهوه خانہک صوگ زمانلرخی ادراک ایدم بیلدک.
دیرکلر آرسینک چایخانہلری صدندن خارجدر. چونکه ملکمزده (چای)
هیچ بر وقت قهوهک یرینی طوته مامشدر. شرقک، بوحوالی غریبه سنده
و ممالک جنوبیه سنده قهوهیه فوق العاده برانماک وارد. وطن ایدرزکه قهوه،
تنبيه اعصاب نقطه نظرندن چایدن دها حقیف واهوندر. چای حوالی شمالیه
اهالیسی عنندن مدار تسخن اولان مشروبآدن معدوددر. قهوه ایسه استراحت
اعصاب و دماغه خدمت ایدر، یاخود حالت روحیه من اوصورتله تلقی ایدیور.
— بیورک شوراده بر قهوه ایچلم!

ایشته بعدالترحیب دوستلرک بربرینه واقع اولان تکلیفی بودر. و اکثریاده
رد اولتماز. چونکه موجب کلفت و باعث منت برکیفیت دکلدر. بالعکس پک چوق
احوالده تشدید الفت و محبتہ سبب اولور.

§

بك اوغلی حریق کپیرینه قدر اوسمتده دخی فرانسز اصولنده تأسیس ایدلش بر ایکی قهوه خانه واردی . بونلرک برنجیسی (قافه دو لوکسنبورغ) ایکنجیسی (قافه دو ژاردن دوفلور) و دیگرلری ده (قافه دو قرستال) (قافه دو یترانس) ایدی . بونلر برزمانلر یرلی و اجنبی اصحاب حیثیتی جلب ایده جک اوصافی حائر ایدیلر . صکرملری هرشیده اولدینی گبی (آلامود) قهوه خانهلرک حدوتی ایله بونلر اسکی رغبتنی غائب ایتدیلر . هله لوکسنبورغ ، شمیدی (قازوخ) اجزاخانه سینک بولندینی محله کائن و عرض و طولی غایت واسع ، دیوارلری داراً مدار آینه لرله آراسته ، پیکلری قطیقه قابلی ، سقفی نقوش مذهبه ایله مزین برجای مکلف ایدی .

بوگون استانبولک هیچ برسمتده بالاده اوصافدن خبر ویردیکمز قهوه‌خانه‌لره مثال برقهوه خانه یوقدرکه لدی الحاحه انسان اوتوره بیلسون .

قراغخانه نامنه موجود اولان یرلره ، انسان بونامی نسل لایق کوریر ؟ دوستلرمزدن انکلترده تربیه اولمش مصرلی برذات ، کچنلرده دیوردی که : — بنی کویری باشنده قراغخانه دیه بریره کوتوردیلر . ایچنه قوقودن کیرلیوردی . طیشاریسنده اوتوردق . اورادن ده کلان کچنک صاووردینی توز ، طوبراق انسانی یئزار ایدیوردی . قراغخانه عنوانه کسب استحقاق ایدیشی صباحلری نشر اولنان ایکی اوج غزته یی بولندیرمسندن و سزجه قراغخانه دن مقصود اولان فائده بوندن عبارت ایسه دیه جک یوق . باری فرانسزلرک (سال ویا قاپینه دولقتور) دارالقراغه تعبیرلرینی مسخره ایتسه کز . بونکله بیانجیلره مدار استهزا اولیورسکمز . —

استانبولک قدیم قهوه خانه لرندن برطاقی ده سلیمانیه ده (تریاکی چارشییی) دینلان صره قهوه خانه لر ایدی . فقط بونلر افیون استعمال ایدنلره مخصوص محللر اولدیفندن ، مداوملری محدود ایدی . نه کیم اسکندر بوغازنده و چفته فرونلرده اسرار کشلره مخصوص اولان قهوه خانه لر اون بش سنه اوله قدر کشاده ایدی .

ظن ایدرزکہ بوگون استانبولک معتبر برسمتندہ پارسندہ کی امثالی گبی مکمل
برقہوہ خانہ تأسیس ایدلسہ وچای ، چیقولاتہ ، سودلی قہوہ دخی احضار ایدلسہ
و مطبوعات یومیہ و موقوتہ ایلہ اوروپا نشریات مصورہ سنی دہ جلب ایلہ جک اولسہ
اصحاب حیثیتدن پک چوق مشتری قزانہ بیلیر . حال بوکہ بوگون استانبولده [برسمت
معتبر] ارانہ سی دہ مشکدر .

ابوالضیا

